

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»

ЗАТВЕРДЖЕНО

рішенням Вченої ради Відкритого
міжнародного університету розвитку
людини «Україна»
протокол № 04 від «01» липня 2021 року

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«Туризм»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за спеціальністю 242 «Туризм»

галузі знань 24 «Сфера обслуговування»

Кваліфікація: бакалавр з туризму

Спеціалізація: туризм, міжнародний туризм

Освітня програма вводиться в дію
наказом № 146 від 01 липня 2021 року

Президент Відкритого міжнародного
університету розвитку людини «Україна»

Петро ТАЛАНЧУК

Київ 2021

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
242 «Туризм»

Проректор з освітньої діяльності

Оксана КОЛЯДА

Начальник відділу методичної роботи

Вікторія БАУЛА

Голова Науково-методичного об'єднання з
культури та сфери обслуговування

Наталія БАРНА

Директор Інституту філології та масових
комунікацій

Наталія БАРНА

Гарант освітньої програми:
завідувачка кафедри туризму,
документних і міжкультурних
комунікацій, доктор культурології,
професор

Олена СТЕПАНОВА

Представник роботодавців:
голова Департаменту міжнародного
туризму
Комітету прав захисту людини при МЗУ
України

Лариса САМАРСЬКА

Представник студентського
самоврядування:
студент групи ТУ-19-1 (3 курсу)
спеціальності 242 «Туризм»

Альона ЦИГАНОК

ПЕРЕДМОВА

Розроблено проектною групою у складі:

1. Степанова Олена Анатоліївна (керівник) – завідувачка кафедри туризму, документних і міжкультурних комунікацій, доктор культурології, професор;
2. Доценко Анатолій Іванович – професор кафедри туризму, документних і міжкультурних комунікацій, доктор географічних наук, професор;
3. Коротєєва Антоніна Вікторівна – професорка кафедри туризму, документних і міжкультурних комунікацій, кандидат економічних наук, доцент.

Рекомендовано Науково-методичним об'єднанням з культури та сфери обслуговування у складі:

1. Барна Наталія Віталіївна (голова), директор Інституту філології та масових комунікацій, доктор філософських наук, професор;
2. Постельжук Олена Миколаївна, старший викладач кафедри інформаційних технологій та комп'ютерних технологій Дубенської філії, кандидат наук із соціальних комунікацій;
3. Шафранова Катерина Володимирівна, доцент кафедри менеджменту та туризму Житомирського економіко-гуманітарного інституту, кандидат економічних наук;
4. Кравченко Олена Вікторівна, доцент кафедри права та соціально-економічних відносин Центральноукраїнського інституту розвитку людини, кандидат філологічних наук;
5. Пахолок Зінаїда Олександрівна, професор кафедри інформаційної діяльності та туризму Луцького інституту розвитку людини, кандидат філологічних наук, доцент.

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Представник роботодавців: голова Департаменту міжнародного туризму Комітету прав захисту людини при МЗУ України Самарська Лариса Миколаївна;
2. Випускниця групи ТУ-17-1 4 курсу спеціальності 242 «Туризм» Вінниченко Анна.

Склад проектної групи затверджено наказом Університету «Україна» від «16» листопада 2020 р. № 190.

Зміст освітньої програми розглянуто на засіданні Вченої ради Інституту філології та масових комунікацій (протокол від «12» квітня 2021 р. № 2).

Зміст освітньої програми розглянуто на засіданні Науково-методичного об'єднання з культури та сфери обслуговування («17» червня 2021 р. № 5).

**1. Профіль освітньої програми зі спеціальності
242 «Туризм»
(за спеціалізацією «Туризм, міжнародний туризм»)**

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» Інститут філології та масових комунікацій Кафедра туризму, документних та міжкультурних комунікацій
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	бакалавр; бакалавр з туризму
Офіційна назва освітньої програми	Туризм
Форма навчання	денна, заочна
Освітня кваліфікація	бакалавр з туризму
Професійна кваліфікація	Не надається
Кваліфікація в дипломі	Ступінь вищої освіти – Бакалавр Спеціальність – 242 Туризм Спеціалізація – Туризм, міжнародний туризм Освітньо-професійна програма – Туризм
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки і 10 місяців. 70,41% обсягу освітньої програми спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених стандартом вищої освіти. Обсяг практик складає – 21 кредит ЄКТС.
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію Серія УП № 11014025, галузь знань 24 Сфера обслуговування спеціальність 242 Туризм, відповідно до рішення Акредитаційної комісії від 05.07.2016 р., протокол № 122 (наказ МОН України від 06.07.2016 р. № 806) (на підставі наказу МОН України від 19.12.2016 № 1565). Термін дії: до 1 липня 2021 року.
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	- на базі повної загальної середньої освіти з терміном навчання 11 років становить 240 кредитів ЄКТС; - на основі освітньо-професійного рівня «фаховий молодший бакалавр», освітнього ступеня «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») заклад вищої освіти має право визнати та перезарахувати не більше ніж 60 кредитів ЄКТС, отриманих у межах попередньої освітньої програми підготовки фахового молодшого бакалавра, молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста); - за іншими спеціальностями не більше, ніж 30 кредитів ЄКТС; - прийом на основі освітнього ступеня «молодший бакалавр», освітньо-професійного рівня «фаховий молодший бакалавр» або освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» здійснюється за результатами зовнішнього незалежного

	оцінювання в порядку, визначеному законодавством.
Мова(и) викладання	українська, англійська
Термін дії освітньої програми	2021-2025 р.р. Програма дійсна впродовж дії державних стандартів вищої освіти та може бути відкоригована відповідно до діючих нормативних документів.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://ab.uu.edu.ua/NM_zabezpechennya_specialnostey_2021-22
2 – Мета освітньої програми	
Надати теоретичні знання та практичні вміння і навички, достатні для успішного виконання професійних обов'язків за спеціальністю «Туризм» та підготувати студентів для подальшого навчання за обраною спеціалізацією.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань: 24 Сфера обслуговування Спеціальність: 242 Туризм Спеціалізація: Туризм, міжнародний туризм Об'єкт: - туризм як суспільний феномен, складна соціоеколого-економічна система, яка охоплює географічні, соціокультурні, екологічні, економічні, організаційно-правові аспекти, процеси і явища, пов'язані з комфортним та безпечним подорожуванням; - туризм як сфера професійної діяльності, яка передбачає формування, просування, реалізацію та організацію споживання туристичного продукту, послуг суб'єктів туристичної діяльності з організації комплексного туристичного обслуговування в індустрії туризму. Мета навчання: надати ґрунтовну освіту в сфері туризму з широким доступом до працевлаштування. Підготувати фахівців високого рівня, які володіють фундаментальними знаннями і практичними навичками з туризму та вміють їх застосовувати з метою ефективної організації процесу надання туристичних послуг. Теоретичний зміст предметної області. Поняття: туризм, турист, сфера туризму, форми та види туризму, рекреаційно-туристичні ресурси, об'єкти та атракції туризму; туристичний продукт, екскурсія, туристична дестинація, туристична діяльність, туристичний сервіс, індустрія туризму, туристична інфраструктура, ринок туристичних послуг, суб'єкти туристичного бізнесу. Концепції: 1) гуманістична, патріотично-виховна, національної ідентичності; 2) глобалізації та геолокалізації туризму; 3) геоторіальності туризму, геопросторової організації туристичного процесу; 4) сталого туризму задля розвитку; 5) інформаційно-технологічна; 6) холістичного маркетингу, 7) сервісна; 8) соціально відповідального бізнесу.

	Предметна область містить знання з географії та історії туризму, туристичного краєзнавства і країнознавства, рекреалогії, організації туризму та екскурсійної діяльності, організації готельної та ресторанної справи, транспортного обслуговування, інформаційних систем і технологій у туризмі, економіки туризму, туроперейтингу, менеджменту та маркетингу туризму, правового регулювання та безпеки туристичної діяльності. Методи, методики та технології: загально- та спеціальнонаукові методи: географічні, економічні, соціологічні, психологічні, інформаційні, методи туристичного обслуговування (технологічно-виробничі, інтерактивні, сервісні). Інструменти та обладнання: технічне обладнання та оснащення для обробки інформації, дотримання безпеки в туризмі та туристичної діяльності суб'єктів туристичного ринку, спеціалізовані прикладні ліцензовані програми, карти, атласи, спортивне спорядження.
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна. Базується на загальновідомих положеннях та результатах сучасних наукових досліджень з туризму та орієнтує на актуальні спеціалізації, в рамках яких можлива подальша професійна та наукова кар'єра.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Спеціальна освіта та професійна підготовка у сфері туризму. Надання учасникам професійних знань, умінь, інших компетентностей, що ведуть до здобуття першого ступеня вищої освіти.
Особливості програми	Міждисциплінарна та багатoproфільна підготовка фахівців, що пов'язана з особливостями профілю здобувача вищої освіти з туризму.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Туроператор туристичної агенції; турагент (менеджер) туристичної агенції; екскурсовод; інструктор, інспектор із туристичних подорожей; референт із туризму; інструктор із туризму; фахівець готельно-ресторанної сфери; фахівець з туризму в органах виконавчої влади; технік у проєктно-розшукових, планових державних, комерційних, геоінформаційних та інших установах природознавчого, економічного, адміністративно-управлінського, туристичного, екологічного і природоохоронного профілів; викладач вищої школи з туризму. <i>Службовці з інформування (довідок)</i> (адміністратор; адміністратор залу; адміністратор черговий; черговий відповідальний по міністерству (бюро довідок); черговий із видавання довідок (бюро довідок); черговий по роботі із представниками Інтуриста та управління з обслуговування дипломатичного корпусу; черговий інформаційно-довідкової служби; черговий у більярдному залі).
Подальше навчання	Можливість навчання за програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій у системі післядипломної освіти, підвищення кваліфікації. Академічна мобільність.
5 – Викладання та оцінювання	

Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, електронне (дистанційне) навчання в системі Moodle, самонавчання, навчання на основі досліджень, консультацій із викладачами. Викладання проводиться у вигляді лекцій, мультимедійних лекцій, семінарів, практичних занять, самостійного навчання, індивідуальних занять тощо.
Оцінювання	Система ЄКТС, що передбачає оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за всіма видами аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямованими на опанування навчальним навантаженням із освітньої програми: різні види контролю відповідно до внутрішньої системи забезпечення якості освіти, зокрема письмові та усні екзамени (заліки), захист звітів із практик, курсових робіт, захист кваліфікаційної бакалаврської роботи, комплексний атестаційний екзамєн, інше.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як у процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. ЗК 3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК 4. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу. ЗК 5. Прагнення до збереження навколишнього середовища. ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 7. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК 8. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій. ЗК 9. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми. ЗК 10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК11. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК13. Здатність планувати та управляти часом. ЗК14. Здатність працювати в команді та автономно.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 1. Знання та розуміння предметної області та специфіки професійної діяльності. ФК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ФК 3. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.

	ФК 4. Здатність аналізувати діяльність суб'єктів індустрії туризму на всіх рівнях управління. ФК 5. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів. ФК 6. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного). ФК 7. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту. ФК 8. Розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем. ФК 9. Здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах. ФК 10. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал. ФК 11. Здатність використовувати в роботі туристичних підприємств інформаційні технології та офісну техніку. ФК 12. Здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу. ФК 13. Здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації. ФК 14. Здатність працювати в міжнародному середовищі на основі позитивного ставлення до несхожості до інших культур, поваги до різноманітності та мультикультурності, розуміння місцевих і професійних традицій інших країн, розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці. ФК 15. Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства. ФК 16. Здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу.
7 – Програмні результати навчання	
ПРН 1. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці основні положення туристичного законодавства, національних і міжнародних стандартів із обслуговування туристів. ПРН 2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук. ПРН 3. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ. ПРН 4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору. ПРН 5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території. ПРН 6. Застосовувати у практичній діяльності принципи і методи організації та технології обслуговування туристів. ПРН 7. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт. ПРН 8. Ідентифікувати туристичну документацію та вміти правильно нею користуватися. ПРН 9. Організовувати процес обслуговування споживачів туристичних послуг на основі використання сучасних інформаційних, комунікаційних і сервісних технологій та дотримання стандартів якості і норм безпеки. ПРН 10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна). ПРН 11. Володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами), на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності.	

ПРН 12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг.

ПРН 13. Встановлювати зв'язки з експертами туристичної та інших галузей.

ПРН 14. Проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття.

ПРН 15. Проявляти толерантність до альтернативних принципів та методів виконання професійних завдань.

ПРН 16. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості.

ПРН 17. Управляти своїм навчанням з метою самореалізації в професійній туристичній сфері.

ПРН 18. Адекватно оцінювати свої знання і застосовувати їх у різних професійних ситуаціях.

ПРН 19. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань.

ПРН 20. Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПРН 21. Приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності.

ПРН 22. Професійно виконувати завдання в невизначених та екстремальних ситуаціях.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Залучені до реалізації освітньої програми науково-педагогічні працівники відповідають кадровим вимогам щодо забезпечення провадження освітньої діяльності для першого рівня вищої освіти, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 (зі змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 365 від 24.03.2021). Всі науково-педагогічні працівники, що забезпечують освітньо-професійну програму, за кваліфікацією відповідають профілю і напрямку дисциплін, що викладаються, мають необхідний стаж педагогічної роботи та досвід практичної роботи. В процесі організації освітнього процесу залучаються професіонали з досвідом дослідницької/ управлінської/ інноваційної/ творчої роботи та/або роботи за фахом.
Матеріально-технічне забезпечення	Лекційні аудиторії, аудиторії для практичних і лабораторних занять. Дистанційне навчання на Інтернет-платформі Moodle. Використання веб і мультимедіа технологій. Університет здійснює матеріально-технічне забезпечення: - аудиторний фонд; - бібліотека; - комп'ютерні класи; - Україно-корейський центр інформаційного доступу; - медичний кабінет; - Медико-реабілітаційний центр; - Центр інклюзивних технологій навчання; - їдальня (кав'ярня); - гуртожитки; - спортивні майданчики, зали і стадіон; - наявність пандусів; - наявність пасажирських ліфтів та ін.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	- офіційний сайт Університету «Україна» https://uu.edu.ua/; - бібліотечний фонд, електронні підручники, посібники, конспекти лекцій, опорні конспекти лекцій; - навчально-методичні комплекси дисциплін; - методичні матеріали для підготовки і захисту курсових робіт; - пакети ККР;

	- програми ознайомчої та виробничої практик; - методичні матеріали для практичних (семінарських) занять; - методичні матеріали для самостійної роботи студентів; - навчально-методичні матеріали на платформі Moodle http://vo.ukraine.edu.ua/; - пакети прикладних програм.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Укладено угоди про творчу співпрацю з Вишгородським національним музеєм, музеєм імені Гончара, Департаментом міжнародного туризму.
Міжнародна кредитна мобільність	Тривалі міжнародні проекти в галузі туризму у вигляді виробничих практик за фахом (Туреччина, Кіпр, Болгарія)
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Умови та особливості в контексті навчання іноземних громадян: - перший рівень вищої освіти – бакалавр за спеціальністю «Туризм»; - умови прийому на навчання за програмою регламентуються Правилами прийому до Університету «Україна».

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент освітньої програми

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проєкти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Обсяг		Форма підсумк. контролю	Семестри
		кредити ECTS	академ. години		
1	2	3	4	5	6
I. ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ					
Обов'язкові компоненти освітньої програми					
ОК 1.1	Україна в контексті світового розвитку	4	120	дз	2
ОК 1.2	Українська мова (за професійним спрямуванням)	4	120	з, і	1-2
ОК 1.3	Фізична культура (Фізична виховання. Основи здорового способу життя)	5	150	з,з	1-2
ОК 1.4	Інформаційні технології	6	180	з,і	1-2
ОК 1.5	Основи наукових досліджень та академічного письма	4	120	з	2
ОК 1.6	Інклюзивне суспільство	1	30	з	4
ОК 1.7	Основи навчання студентів (самоуправління навчанням)	3	90	з	1
ОК 1.8	Іноземна мова	6	180	з,і	1-3
ОК 1.9	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	6	180	з,і	4-6
ОК 1.10	Іноземна мова з поглибленим вивченням	6	180	з,і	7-8
ОК 1.11	Екологія та екологічна етика	3	90	з	6
ОК 1.12	Права людини та верховенство права в сучасних реаліях	3	90	з	5
ОК 1.13	Філософія	3	90	і	5
ОК 1.14	Географія туризму	7	210	з,і	1-2
ОК 1.15	Основи туризмознавства	6	180	з,і	1-2
ОК 1.16	Організація туристичної діяльності	12	360	з,і, Кр	3-4
Всього ОК за циклом загальної підготовки		79	2370		
Вибіркові компоненти освітньої програми					
Всього ВК за циклом загальної підготовки		13	390		
ВК 1.1	Дисципліни вільного вибору студентів із загальноуніверситетського переліку дисциплін:	4	120	з	3
ВК 1.2		3	90	з	4
ВК 1.3		3	90	з	4
ВК 1.4		3	90	з	3
Всього за циклом загальної підготовки		92	2760		
II. ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ					
Обов'язкові компоненти освітньої програми					
ОК 2.1	Охорона праці в галузі	3	90	дз	8
ОК 2.2	Інформаційні технології в галузі туризму	4	120	і	5
ОК 2.3	Менеджмент у туризмі	3	90	і	7
ОК 2.4	Маркетинг у туризмі	3	90	і	1
ОК 2.5	Готельно-ресторанний бізнес	4	120	і	1
ОК 2.6	Спеціалізований туризм (спортивний)	4	120	з	6
ОК 2.7	Спеціалізований туризм (винно- гастрономічний туризм)	4	120	з	5
ОК 2.8	Активний туризм і безпека туристичної діяльності	3	90	і	2
ОК 2.9	Геополітика	3	90	з	3
ОК 2.10	Основи туризму та орієнтування	3	90	і	4

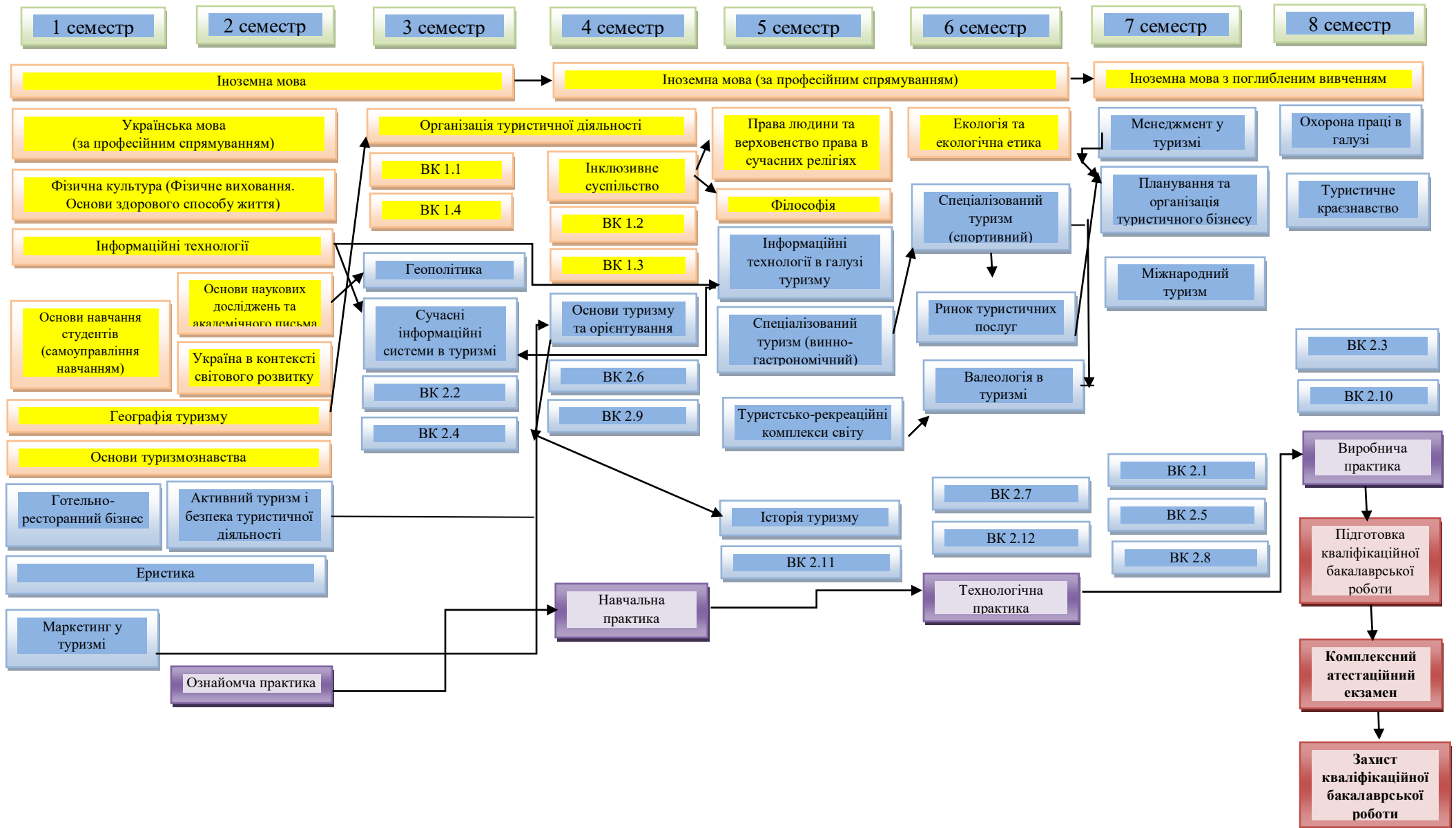
ОК 2.11	Туристичне країнознавство	4	120	з	5
ОК 2.12	Міжнародний туризм	4	120	і	7
ОК 2.13	Туристсько-рекреаційні комплекси світу	4	120	і	5
ОК 2.14	Ринок туристичних послуг	4	120	і,кр	6
ОК 2.15	Туристичне краєзнавство	4	120	з	8
ОК 2.16	Еристика	4	120	з,і	1-2
ОК 2.17	Планування та організація туристичного бізнесу	4	120	з	7
ОК 2.18	Валеологія в туризмі	3	90	з	6
ОК 2.19	Історія туризму	3	90	з	5
ОК 2.20	Сучасні інформаційні системи в туризмі	4	120	і	3
ПР 1	Ознайомча практика	3	90	дз	2
ПР 2	Навчальна практика	6	180	дз	4
ПР 3	Технологічна практика	6	180	дз	6
ПР 4	Виробнича (переддипломна) практика	6	180	дз	8
	Бакалаврська кваліфікаційна робота	6	180	захист	8
	Комплексний атестаційний екзамен	2	60		8
Всього ОК за циклом професійної підготовки		101	3030		
Вибіркові компоненти освітньої програми					
Всього ВК за циклом професійної підготовки		47	1410		
ВК 2.1	Дисципліни вільного вибору студентів із переліку дисциплін професійної підготовки	6	180	з	7
ВК 2.2		4	120	з	3
ВК 2.3		4	120	з	8
ВК 2.4		4	120	з	3
ВК 2.5		4	120	з	7
ВК 2.6		3	90	з	4
ВК 2.7		4	120	з	6
ВК 2.8		5	150	з	7
ВК 2.9		3	90	з	4
ВК 2.10		3	90	з	8
ВК 2.11		4	120	з	5
ВК 2.12		3	90	з	6
Всього за циклом професійної підготовки		148	4440		
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ					
РАЗОМ:		240	7200		

Вибіркові компоненти – 60 кредитів (25%), із них:
із циклу загальної підготовки – 13 кредитів (5%),
із циклу професійної підготовки – 47 кредитів (20%).

Освітні компоненти вільного вибору обираються здобувачем вищої освіти із загальноуніверситетського каталогу вибіркових дисциплін, розташованого за посиланням

https://uu.edu.ua/upload/Osvita/Organizaciya_navch_proc/Vibir_disciplin/Katalog_vi_birkovih_disciplin_2021_22.xls.

2.2. Структурно-логічна схема освітньої програми

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випусників освітньо-професійної програми «Туризм» спеціальності 242 «Туризм» здійснюється в формі комплексного атестаційного екзамену і публічного захисту кваліфікаційної бакалаврської роботи. Атестація здійснюється відкрито і публічно.

Атестація завершується видачею документа встановленого зразка про присудження ступеня бакалавра із присвоєнням кваліфікації «бакалавр з туризму».

3.1. Вимоги до кваліфікаційної роботи

Кваліфікаційна бакалаврська робота здобувача ступеня вищої освіти бакалавра зі спеціальності 242 «Туризм» є самостійним розгорнутим дослідженням, що відображає інтегральну компетентність її автора та підводить підсумки набутих ним знань, умінь та навичок із основних дисциплін, передбачених навчальним планом. Кваліфікаційна робота передбачає розв'язання складної спеціалізованої задачі або практичної проблеми в діяльності суб'єктів туризму, що передбачає застосування теорій та методів туристичної справи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Стан готовності кваліфікаційної роботи здобувача ступеня вищої освіти бакалавра до захисту визначається науковим керівником. Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання бакалавром його індивідуального навчального плану.

До захисту допускається кваліфікаційна робота, виконана здобувачем ступеня вищої освіти бакалавра самостійно з дотриманням принципів академічної доброчесності. Кваліфікаційна робота перевіряється на плагіат. Кваліфікаційна робота оприлюднюється до захисту на платформі Інтернет-підтримки освітнього процесу Moodle за посиланням <https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=16852>.

Оприлюднення кваліфікаційних робіт, що містять інформацію з обмеженим доступом, здійснюється у відповідності до вимог чинного законодавства.

Встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти відбувається через підсумкову атестацію, яка здійснюється відкрито і гласно на засіданні екзаменаційної комісії.

3.2. Вимоги до атестаційного екзамену

Програма комплексного атестаційного екзамену зі спеціальності 242 «Туризм» включає 4 дисципліни циклу професійної підготовки:

1. Історія туризму;
2. Туристичне країнознавство;
3. Міжнародний туризм;

4. Ринок туристичних послуг.

Комплексний атестаційний екзамен складається із двох частин: теоретичної – тестова перевірка знань; практичної – відповіді на теоретичні питання і розв’язання ситуаційної задачі, що дозволяє перевірити рівень сформованості відповідних умінь та навичок.

3.3. Вимоги до публічного захисту (демонстрації)

У процесі публічного захисту кандидат на присвоєння бакалаврського ступеня повинен показати вміння чітко й упевнено викладати зміст проведених досліджень, аргументовано відповідати на запитання та вести дискусію. Доповідь студента повинна супроводжуватися презентаційними матеріалами, розробленими в програмі Microsoft Office Power Point та пояснювальною запискою, призначеними для загального перегляду.

Ухвалення екзаменаційною комісією рішення про присудження ступеня бакалавра з туризму та видачу диплома бакалавра за результатами підсумкової атестації студентів оголошуються після оформлення в установленому порядку протоколів засідань екзаменаційної комісії.

4. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Заклади вищої освіти несуть первинну відповідальність за якість послуг щодо надання вищої освіти.

В Університеті функціонує система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному вебсайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових працях працівників Університету і здобувачів вищої освіти;
- 9) інших процедур і заходів, що описані в Положенні про систему забезпечення якості підготовки здобувачів освіти (https://uu.edu.ua/upload/universitet/normativni_documenti/Osnovni_oficiyni_doc_UU/Upravlinnya_yakistyu/Quality_assurance.pdf).

Система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням закладу вищої освіти оцінюється Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

5. Вимоги професійних стандартів

Загальноприйняті професійні стандарти відсутні.

6. Перелік нормативних документів, на яких базується освітньо-професійна програма

А. Офіційні документи:

1. Закон України «Про вищу освіту». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010 (Редакція від 30.11.2017) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10>.
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» (редакція від 30.11.2017) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.
6. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти. Затверджені Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 30.04.2020 р. № 584. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/vyshcha/naukovo-metodychna_rada/2020-metod-rekomendacziyi.docx.
7. Методичні рекомендації для експертів Національного агентства щодо застосування Критеріїв оцінювання якості освітньої програми, затверджені рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 29 серпня 2019 р. № 9 (<https://naqa.gov.ua/>).
8. Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19#Text>.
9. Положення про освітні програми у Відкритому міжнародному університеті розвитку людини «Україна», затверджене наказом президента Університету «Україна» від 14.04.2020 № 50. URL: http://uu.edu.ua/upload/universitet/normativni_documenti/Osnovni_oficiyni_doc_UU/Navch_metod_d-t/Polozh_pro_osvitni_programi.pdf.
10. Стандарт вищої освіти. Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти. Ступінь «бакалавр». Галузь знань: 24 «Сфера обслуговування», спеціальність: 242 «Туризм» (наказ МОНУ № 1068 від 04.10.2018). URL: https://uu.edu.ua/upload/Osvita/Navch_metod_d_t/Standarti/242_turizm_bak.pdf.
11. Наказ Міністерства освіти і науки України від 28 травня 2021 р. № 593 «Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти». – URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/zatverdzeni-standarti-vishoyi-osviti>.

Б. Корисні посилання:

11. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). URL: https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/04_2016_ESG_2015.pdf.
12. International Standard Classification of Education ISCED, 2011. URL: <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf>.
13. International Standard Classification of Education: Fields of education and training, 2013 (ISCED-F 2013) – Detailed field descriptions. URL: <http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-fields-of-education-and-training-2013-detailed-field-descriptions-2015-en.pdf>.
14. Manual to Accompany the International Standard Classification of Education, 2011. URL: <http://uis.unesco.org/en/topic/international-standard-classification-education-isced>.
15. EQF, 2017 (Європейська рамка кваліфікацій). URL: <https://ec.europa.eu/ploteus/content/descriptors-page>.
16. QF EHEA, 2018 (Рамка кваліфікацій ЄПВО). URL: http://www.ehea.info/Upload/document/ministerial_declarations/EHEAParis2018_Communique_AppendixIII_952778.pdf.
17. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) та загальними компетентностями та прикладами стандартів. URL: <http://www.unideusto.org/tuningeu/>.
18. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / авт.-уклад. : В. М. Захарченко, С. А. Калашнікова, В. І. Луговий, А. В. Ставицький, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред. В.Г.Кременя. – К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. – 100 с. URL: <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovdzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protseasu.html?download=83:hlosarii-terminiv-vyshchoi-osvity-2014-r-onovlene-vydannia-z-urakhuvanniam-polozhen-novoho-zakonu-ukrainy-pro-vyshchu-osvitu&start=80>.
19. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти. URL: <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovdzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protseasu.html?download=82:bolonskyi-protseasu-nova-paradyhma-vyshchoi-osvity-yu-rashkevych&start=80>.
20. Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд. URL: <http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovdzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protseasu.html?download=88:rozvytok-systemy-zabezpechennia-iakosti-vyshchoi-osvity-ukrainy&start=80>.
21. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації / Авт.: В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с. URL:

<http://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protsesu.html?download=84:rozroblennia-osvitnikh-prohram-metodychni-rekomendatsii&start=80>

7. Пояснювальна записка до освітньої (освітньо-професійної) програми

Освітньо-професійна програма 242 «Туризм» визначає вимоги до першого (бакалаврського) рівня вищої освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання та компетентності, якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Базується на компетентнісному підході і поділяє філософію визначення вимог до фахівця, закладену в основу Болонського процесу та в міжнародному проєкті Європейської комісії «Гармонізація освітніх структур в Європі» (Tuning Educational Structures in Europe, TUNING).

При розробці програми враховані вимоги Стандарту вищої освіти за спеціальністю 242 «Туризм» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 04.10.2018 №1068.

Матриці не відображають вибіркового компонента освітньої програми – майнорів, оскільки здобувач вищої освіти вибирає їх із загальноуніверситетського каталогу дисциплін, розташованого за посиланням https://uu.edu.ua/upload/Osvita/Organizaciya_navch_proc/Vibir_disciplin/Katalog_vi_birkovih_disciplin_2021_22.xls.

Порядок нумерації в переліку загальних та фахових компетентностей не пов'язаний зі значимістю тієї чи іншої компетентності.

8. Матриця відповідності компонентів освітньої програми програмним компетентностям

8.1. Матриця відповідності обов'язкових компонентів освітньої програми загальним програмним компетентностям

	ОК 1.1	ОК 1.2	ОК 1.3	ОК 1.4	ОК 1.5	ОК 1.6	ОК 1.7	ОК 1.8	ОК 1.9	ОК 1.10	ОК 1.11	ОК 1.12	ОК 1.13	ОК 1.14	ОК 1.15	ОК 1.16	ОК 2.1	ОК 2.2	ОК 2.3	ОК 2.4	ОК 2.5	ОК 2.6	ОК 2.7	ОК 2.8	ОК 2.9	ОК 2.10	ОК 2.11	ОК 2.12	ОК 2.13	ОК 2.14	ОК 2.15	ОК 2.16	ОК 2.17	ОК 2.18	ОК 2.19	ОК 2.20	ПР 1	ПР 2	ПР 3	ПР 4		
3К 1	+					+	+				+	+		+	+	+	+		+		+				+	+	+	+		+				+		+		+		+		
3К 2		+	+	+		+	+				+	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	
3К 3	+	+	+			+	+				+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	
3К 4	+			+	+		+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+	+		+	+	+	+	+	+		+	+		+	+	+	
3К 5											+			+		+	+					+	+	+	+	+	+	+	+	+		+		+	+					+	+	
3К 6	+	+		+	+		+	+	+	+		+			+	+		+	+	+	+					+	+	+		+	+		+	+		+	+	+	+	+	+	
3К 7				+				+	+	+					+	+			+	+	+					+	+		+	+	+			+		+				+	+	
3К 8	+			+	+		+					+			+	+		+	+	+	+						+		+		+			+		+		+		+		
3К 9			+	+	+	+					+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	
3К 10	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+		+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
3К 11				+	+			+	+	+					+	+		+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+			+					+	+		
3К 12	+		+		+	+	+		+	+	+		+	+	+	+				+	+	+		+	+	+	+		+	+	+		+	+	+			+	+	+	+	
3К 13			+		+		+		+		+				+		+		+		+	+				+					+			+				+	+	+	+	
3К 14	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+

8.2. Матриця відповідності обов'язкових компонентів освітньої програми спеціальним програмним компетентностям

	ОК 1.1	ОК 1.2	ОК 1.3	ОК 1.4	ОК 1.5	ОК 1.6	ОК 1.7	ОК 1.8	ОК 1.9	ОК 1.10	ОК 1.11	ОК 1.12	ОК 1.13	ОК 1.14	ОК 1.15	ОК 1.16	ОК 2.1	ОК 2.2	ОК 2.3	ОК 2.4	ОК 2.5	ОК 2.6	ОК 2.7	ОК 2.8	ОК 2.9	ОК 2.10	ОК 2.11	ОК 2.12	ОК 2.13	ОК 2.14	ОК 2.15	ОК 2.16	ОК 2.17	ОК 2.18	ОК 2.19	ОК 2.20	ИП 1	ИП 2	ИП 3	ИП 4	
ФК 1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ФК 2	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ФК 3			+						+		+			+	+	+	+					+	+	+	+	+	+	+	+		+	+			+				+	+	
ФК 4					+				+					+	+	+	+			+	+	+					+		+		+		+		+				+	+	
ФК 5									+	+	+			+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+				+	+	
ФК 6		+	+								+			+		+	+		+	+	+	+	+	+		+		+	+	+	+			+	+	+			+	+	+
ФК 7		+		+										+		+		+	+	+	+	+	+					+						+			+		+	+	+
ФК 8				+			+		+					+	+	+	+		+		+						+							+	+	+		+	+	+	+
ФК 9										+	+	+		+	+	+	+					+	+	+		+		+					+	+				+	+	+	+
ФК 10		+		+	+						+			+		+		+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+		+	+
ФК 11				+												+		+						+					+			+					+	+	+		+
ФК 12		+		+										+	+	+		+		+				+		+	+	+	+	+	+	+		+				+	+	+	+
ФК 13		+							+						+	+			+	+	+	+	+	+				+					+	+	+				+	+	+
ФК 14					+			+	+	+				+	+	+			+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+				+		+	+	+
ФК 15	+		+			+					+	+	+	+	+	+	+		+		+	+	+	+	+	+			+					+		+		+	+	+	+
ФК 16		+		+											+	+		+	+	+	+	+	+			+								+			+		+	+	+

9. Матриця відповідності компонентів освітньої програми програмним результатам навчання

9.1. Матриця відповідності обов'язкових компонентів освітньої програми програмним результатам навчання (ПРН)

	ОК 1.1	ОК 1.2	ОК 1.3	ОК 1.4	ОК 1.5	ОК 1.6	ОК 1.7	ОК 1.8	ОК 1.9	ОК 1.10	ОК 1.11	ОК 1.12	ОК 1.13	ОК 1.14	ОК 1.15	ОК 1.16	ОК 2.1	ОК 2.2	ОК 2.3	ОК 2.4	ОК 2.5	ОК 2.6	ОК 2.7	ОК 2.8	ОК 2.9	ОК 2.10	ОК 2.11	ОК 2.12	ОК 2.13	ОК 2.14	ОК 2.15	ОК 2.16	ОК 2.17	ОК 2.18	ОК 2.19	ОК 2.20	ПР 1	ПР 2	ПР 3	ПР 4		
ПРН 1	+				+							+		+	+	+			+		+	+	+	+		+	+	+	+	+	+		+	+	+		+	+	+	+		
ПРН 2					+		+				+			+	+	+			+	+		+	+	+	+		+	+	+	+	+		+		+		+	+	+	+		
ПРН 3															+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+			+	+	+	+		
ПРН 4											+			+							+				+			+	+					+	+				+	+	+	
ПРН 5											+			+		+				+	+				+				+					+	+	+				+	+	
ПРН 6			+				+		+	+					+	+		+			+	+	+	+		+		+					+	+		+	+	+	+	+		
ПРН 7				+											+			+		+		+	+	+		+	+	+			+			+			+		+	+		
ПРН 8		+		+	+										+	+		+			+					+		+						+	+		+	+	+	+		
ПРН 9				+								+			+	+		+		+	+	+	+	+		+		+		+				+	+		+		+	+		
ПРН 10				+											+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+		+	+					+	+	
ПРН 11	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 12		+							+	+					+	+			+	+		+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+						+	+	+	
ПРН 13																+			+	+					+		+	+	+	+	+	+		+						+	+	+
ПРН 14						+	+						+		+	+				+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+		+	+			+	+	+	+	
ПРН 15	+			+	+	+	+						+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 16	+				+	+	+					+		+	+		+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 17		+		+	+		+	+	+	+		+		+	+	+			+		+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 18	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	
ПРН 19	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+		+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	
ПРН 20	+			+		+	+					+	+		+	+	+	+	+	+		+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	
ПРН 21	+	+	+	+			+					+			+	+	+	+	+	+		+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	
ПРН 22	+	+	+	+			+	+	+	+		+			+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	